

یادداشت

دیپلماسی علم و ضرورت تأمین منافع عمومی

سهراب آسا
مدیر امور بین الملل صندوق نوآوری و شکوفایی

تا پیش از این اگر زمانی سخن از انواع رویکردهای دیپلماسی علم، فناوری و نوآوری به میان می آمد تنها سه جنبه رویکردی مورد بحث و بررسی قرار می گرفت. این رویکردها شامل علم در دیپلماسی، دیپلماسی برای علم و علم برای دیپلماسی بود. از ژانویه سال ۲۰۱۰ تاکنون، تنها به گزارش انجمن پیشرفت علم آمریکا با عنوان مرزهای جدید در دیپلماسی علم، بسنده می شد و این گزارش بدون هیچ تغییری در رویکردهای تعریف شده خود یک دهه تاخت تا با چنین تعریفی تنها دو حوزه نخبگی، یعنی حوزه علم و حوزه سیاست را از تعامل با یکدیگر منتفع کند. گویی منافع تعامل دوجانبه علم و دیپلماسی می بایست تنها در همین دو حوزه سربرز شود. در این میان منافع عمومی، کمک به بهبود حرکت های اجتماعی، افزایش سطح اخلاقیات و در یک کلام سهم مردم از توسعه دیپلماسی علم تقریبا نادیده گرفته شده بود. بر اساس مدل های ارائه شده، حوزه علم در دیپلماسی به پوشش بسیاری از چالش هایی می پرداخت که در عرصه جهانی، جوامع با آنها روبهرو بودند. رد پای علم، (فناوری یا نوآوری) را چه در علت و چه در راه حل های آنها می توان مشاهده کرد. در واقع علم در دیپلماسی، اشاره به نقش علم و فناوری در بیان مصالح برای آگاهی بخشی و پشتیبانی از اهداف سیاست خارجی بود. به عبارت بهتر، علم در دیپلماسی یعنی تجهیز کردن تصمیم گیران بین المللی به دانش علمی و ملامت و پیروزی رزمی در روابط بیچنده علم و فناوری (۲۰۱۵، Patman & Davis). از بارزترین مثال ها در این زمینه می توان به اظهارنظرهای علمی سیاستمداران در خصوص مواردی نظیر تغییرات آب و هوایی، امنیت غذایی، تأمین انواع انرژی و فراگیری بیماری ها و... اشاره کرد. رویکردی که دانش و تخصص علمی مورد نیاز دیپلماتها و سیاست گذاران را تأمین می کند تا در اظهار نظرها و میاجشات خود دست بالا را داشته باشند. در این حالت علم، فناوری و نوآوری در راستای حمایت از اهداف سیاست خارجی به عنوان پشتوانه عمل می کنند. مدل دوم دیپلماسی برای علم است، بی شک هر کشور می تواند از نتایج توانمندی فناوریانه و نوآورانه خود در عرصه بین المللی است. در این میان تسهیل همکاری میان بازیگران اکوسیستم نوآوری داخلی هر کشور با بازیگران منتظر خارجی آنها از اولویت های کاری دستگاه دیپلماسی است. شبکه های دیپلماتیک و کنسولی در خارج از کشور به طور سنتی وظیفه تسهیل این موارد را به عهده داشته و دارند، خواه از طریق تسهیل صدور روادید و اطلاع رسانی رویدادهای داخلی و خارجی به طرفین، خواه از طریق ارائه پیشنهادات جذاب کاری و کمک های مالی. بی تردید چنین اموری بایستی با موافقت دولت ها و در قالب گفت و گوهای دیپلماتیک انجام شود. بنابراین در این مدل از ظرفیت های سیاسی و دیپلماتیک استفاده می کرد تا بازیگران و فعالان اکوسیستم نوآوری یک کشور از مزایای بهتری بهره مند گردند. مدل سوم علم برای دیپلماسی است. در این مدل استفاده از علم برای کمک به ساخت و ارتقای روابط بین المللی به ویژه جایی که این روابط دچار فشار و تنش در روابط رسمی شده باشد. (۲۰۱۵، Patman & Davis) مد نظر است. این مدل قائل به این نکته است که علم به واسطه بی طرفی ذاتی خود می تواند به ابزاری جهت شکل دهی، استحکام و استمرار روابط بین الدولی خصوصا دولت ها و کشورهای متخاصم گردد. در این رویکرد همکاری های علمی و فناوری به عنوان ابزاری برای بهبود روابط بین المللی بکار گرفته می شوند. بنابراین آخرین دیپلماسی است. در این مدل استفاده به اندازه ای است که به دیپلماسی سنتی اجازه عرض اندام نمی دهد، می توان از روابط علمی، فناوریانه و نوآورانه در راستای حفظ یا احیای پیوندها بهره گرفت. علاقه مندی به این رویکرد از دیپلماسی علم، فناوری و نوآوری در سال های اخیر قابل توجه بوده و تعاملات درباره آن و سیاست های برآمده از آن، بیشتر به قرن بیست و یکم تعلق دارد (دولت و وانگ، ۲۰۰۲). شاید بهره مندی از این نوع رویکرد در دیپلماسی علم بتواند راهکار خوبی برای بهبود و ارتقای روابط ایران با کشورهای حوزه خلیج فارس باشد. اما نتیجه دیپلماسی علم برای دو جامعه نخبگی سیاست و علم هر چه باشد اگر منافع عمومی را تأمین نکند قطعاً پشتوانه و اقبال مردم بی بهره خواهد بود. بنابراین توجه به تأمین منافع مردم در رویکرد چهارم حائز اهمیت است. نشریه اشپیرنگر در نوشتار اخیر خود در سالجاری ۲۰۲۱، مجموعه مقالاتی با عنوان علم و دیپلماسی چاپ نموده که در این مجموعه، چهارمین رویکرد یعنی علم و دیپلماسی برای مردم بصورت برجسته مد نظر قرار گرفته است. در این رویکرد هر دو ابزار علم و دیپلماسی بایستی با در نظر داشتن موضوعات اخلاقی، تعاملات اجتماعی و عمومی در جهت تأمین نیازهای افراد به کار گرفته شوند. مشارکت عمومی در فرآیندهای دیپلماتیک در این زمینه برای پیشرفت عمومی بشر ضروری است. لذا تأمین منافع عمومی در مسیر توسعه دیپلماسی علم، فناوری و نوآوری ضروری است که نه تنها باعث تقویت و استحکام توسعه این نوع از دیپلماسی می گرد بلکه باعث می شود تا مردم به عنوان ناظران و ذینفعان اصلی، عملکرد دستگاه دیپلماسی را بررسی و نخبگان هر دو حوزه علم و دیپلماسی را در جهت ارتقای سطح رفاه اجتماعی یاری نمایند.

روی خط

سیدناصر قواومی:

کنار رفتن پایداری ها به دلیل عملکرد آنهاست

یک فعال سیاسی اصلاح طلب در ارتباط با تضعیف پایداری در مجلس در تغییرات اخیر رخ داده اظهار داشت: تغییر کردن روسای کمیسیون در مجلس امری عادی است و بیشتر بستگی به این دارد که اعضای نحوه اداره کمیسیون توسط رئیس راضی هستند یا خیر. البته شاید تا اندازه ای هم ناشی از مسائل جریان باشد. حجت الاسلام سید ناصر قواومی گفت: حذف دو چهره پایداری از ریاست کمیسیون های اصل نود و سیاست خارجی احتمالا متأثر از عملکردشان در جایگاه رئیس بوده است اما این احتمال هم وجود دارد که خواسته باشند این جریان در راس کمیسیون ها نباشد. وی افزود: در مجموع ما نمی توانم با اطمینان بگویم که پایداری در مجلس تضعیف شده است زیرا اقداماتی دائم که قبلا چند کمیسیون را در اختیار داشتند و اکنون چند کمیسیون را دارند. ضمن اینکه دو کمیسیون مذکور اهمیت چندانی ندارند. وی تصریح کرد: کمیسیون اصل ۹۰ خیلی مهم نیست چون مربوط به شکایت هر کسی از قوا است. کمیسیون سیاست خارجی نیز از این جهت اهمیت ندارد چون اصل تصمیمات سیاست خارجی در سطح کلان و زیر نظر شورای عالی امنیت ملی اتخاذ می شود لذا اعضای این کمیسیون در این امر نقشی ندارند که حالا در راس نبوده یا نبودن پایداری خیلی قابل توجه باشد.

محمد رضا خباز در مصاحبه با «آرمان ملی»:

مجلس به بلوغ سیاسی نرسیده است

ارتباط با دیگر کشورها نیازمند سعه صدر است

ریاست مجلس پنجم در شرایط مشابهی

از تنازعات جلوگیری کرد

قانون درباره اختیارات رئیس جمهور باید اصلاح شود

آرمانی ملی- ترنس کارخانهای: پایان روزهای دولت روحانی در تنش های جناحی می گذرد، در حالی که روحانی برخلاف مجلس که در جست و جوی انتقام است و عملنازین این را در همین روزهای گذشته به اثبات رسانده است بیشتر در این روزها زبان به گلایه می گشاید و دلیل به سرانجام نرسیدن برنامه ها و برخی طرح ها را ناهماهنگی ها و سنگ اندازی های مجلس می داند و معتقد است شرایطی بسیار بهتر را در کشور شاهد بودیم اگر مجلس از اقدامات خود در خلاف جهت اقدامات دولت دست برمی داشت. این در حالی است که دولت و بسیاری از کارشناسان حل بسیاری از مشکلات کشور را در گرو به نتیجه رسیدن برجام می دانند. بر کسی پوشیده نیست که در تمام این مدت یک ساله کار مجلس یازدهم به وضوح مخالفت های عمیق با رویکرد آن را از سوی مجلس شاهد بودیم و از طرفی حتی درای نتیجه از این درگیری ها و به نوعی مطالبه گری های نمایندگان مجلس نودیهم و همین امر سبب شده است بسیاری باور کنند که این اقدامات جز عقده گشایی های سیاسی و کینه روزی های جناحی هدف دیگری نداشته چرا که حتی در این روزها هم با وجود مشکلات اساسی مردم مناطق مختلف در امور مختلف همچنان بیش از هر چیز صدای دعوای جناحی از مجلس بلند است. با این اوصاف درست است که توقع زیادی از مجلس نمی رود اما آیا این موضوعات مطرح شده را تنها باید بحث هایی دانست که طبق معمول از سوی هر رئیس جمهوری در پایان کار او مطرح می شود. در این رابطه «آرمان ملی» به گفت و گو با محمد رضا خباز، عضو شورای مرکزی اعتماد ملی، پرداخته است که در ادامه می خوانید.

آقای روحانی بارها مجلس را مقصر بر خن مشکلات و مانع به نتیجه رسیدن اموری مانند برجام می دانند، مسئولیت چه سهمی از این مشکلات را بر دوش مجلس می دانید؟

تا حدودی حق با آقای روحانی است. از نظر قانونی و منطقی ارتباط بین مجلس و دولت به منزله دوقال یک پرند است. یک پرند با دو بال پرواز می کند و کشور و دولت با دو بال مجلس و دولت می تواند پرواز های مهم و راهگشایی داشته باشد هر گاه ارتباط بین دولت و مجلس ارتباط مناسبی بوده است موفقیت های زیادی تحقق یافته است و هر گاه که در صدد تقابل برآمده اند ناکامی های فراوانی را مشاهده کرده ایم. به این معنا نیست که هر دو از یک جناح باشند بلکه ممکن است از دو جناح سیاسی مخالف باشند اما هر دو باید عاقل باشند و به منافع ملی بیندیشند و مسائل مهم ملی کشور را به مسائل جناحی ترجیح دهند، آنچه متأسفانه در این مجلس شاهد نبوده ایم. برای مثال در مجلس پنجم رئیس دولت، آقای خاتمی، انتخاب شد و آقای ناطق که در انتخابات رقیب آقای خاتمی بود و شکست خورد، رئیس مجلس بود. اگر مانند مجلس کنونی رفتار می شد باید حتماً مجلس پنجم در مقابل دولت گارد می گرفت چرا که اکثریت غالب آن مجلس هم اصولگرایان بودند و دولت از جناح اصلاح طلب. ما اساساً دو وظیفه داریم، یک وظیفه قبل از انتخابات و حین انتخابات که هر کس بر مینای نگاه سیاسی است که دارد از کاندیدای خود حمایت می کند اما بعد از انتخابات این درگیری ها باید تمام شود و هر دو به منافع جدی کشور بیندیشند و آن کاری را کنند که در جهت حل این مشکلات باشند. در این صورت است که مشکلات یکی پس از دیگری با کمک یکدیگر حل می شوند و اگر از ابتدا چنین می شد ما امروز با تلی از مشکلات ریز و درشتی مواجه نبودیم که هر یک در گوشه ای از کشور گریبان مردم و مسئولان را گرفته است. در همان زمان آقای خاتمی و پس از معرفی وی، مجلس جلسهای گذاشتند و تصمیم گرفتند به چهار وزیر خاتمی رای ندهند، یعنی عبدا... نوری معین، عطا... مهاجرانی و مظفر... اما درایت رئیس مجلس و عملکرد عاقلانه وی باعث شد که این تصمیمات خنثی شوند و کابینه خاتمی به طور کامل رای آورد و دولت کار خود را آغاز کرد. متأسفانه در مجلس یازدهم حتی پیش از رای گیری و تشکیل، عده ای از افراد تند اعلام کردند که به محض ورود به مجلس رئیس دولت را استیضاح خواهند کرد و عدم لیاقت و کمایت را به وی خواهند داد. این یعنی شمشیر را از رو بستم و بی توجهی به منافع ملت و کشور. حالا هم برخی از این افراد متأسفانه به مجلس راه یافته اند و این تصمیم را عملی هم کردند. تعدادی از این افراد

اصرار کردند که اگر تا اسفند آمریکا به برجام بازنگردد، اجازه بازدیدها را به هیچ گروهی نخواهند داد. بنابراین اتفاقاتی که قرار بود سال گذشته تحقق یابد و از نتایج و برکات آن امسال برخوردار باشیم عملی نشد.

یکی از مسائل اساسی همین است که مجلس در اموری مانند برجام با دولت هم عقیده نبود، آیا چنین مجلسی آینده برجام و رفع تحریم ها را ناوید خواهد کرد؟

برخی از همین افراد باور دارند که مهم هم نیست اگر این نتایج در برجام محقق نشد. آنها یا باید بگویند که نمی خواهند یا هیچ جایی ارتباط داشته باشند و یا اگر ارتباط می خواهند باید ببینند ارتباط نیازمند سعه صدر، عقلانیت، بی طرفی خاص خود و کارشناسی عالمانه و عقاقلانه است که در برخی از این عقاید تندرو نمی توان آنها را یافت. یکی از کارشناسان اقتصادی چنین بیان می کرد که یکی از گلایه های اصلی مردم و دولت وجود بانک هایی است که به وظیفه بانکی خود عمل نمی کنند و این خود یکی از دلایل فشار بر مردم و افزایش تورم است.

خودتغییری و خودتبدیلی؛ اصول حکمرانی است

هنوز واقعیت های امروز را دقیق ملاحظه نکرده اند اما داده های تاریخی در اکثر مواقع نشان داده است که بالاخره خواست و مطالبات جوامع سر جایش باقی است؛ بنابراین در چنین فضایی هر گونه تغییر و تبدیلی را باید با کمترین هزینه ایجاد کرد!

وی معتقد بود که اگر بخواهیم بانک ها اصلاح شوند و از این طریق بتوانیم جلو مفاسد بانکی، سوءاستفاده از رانت ها را بگیریم باید بانک ها را در کشور به بانک های جهان مرتبط کنیم و این سبب شفافیت است، چرا که هر اتفاقی بیفتد بر ملا می شود. بنابراین ما نمی توانیم با همه دنیا قطع ارتباط کنیم و باید از بهترین روشی که همه دنیا در اداره کشور از آن بهره می برند استفاده کنیم و این حق مردم کشور ما است. این برخوردهای نمایندگان هم روی مدیران اثر داشت و هم موجب نامنی و افشاش در جامعه شد و بدتر از همه بدآموزی داشت، چرا برخورد چنین افرادی در مقام نمایندگی مجلس و گاهی حتی با لباس روحانیت که اخلاق و ادب انسانی را رعایت نکردند اثر منفی بر تنازعات در سطح جامعه خواهد داشت همانطور که پیامبر فرمودند: «مردم هستند». در یکی از سال ها به مناسبت روز مجلس که

برخی از وزیران را احضار کردند در همین روزهای گذشته هم شاهد احضار دو وزیر از کابینه آقای روحانی بودیم و همه نحوه برخورد با وزیر ارتباطات کشور به بانک های جهان مرتبط کنیم و این سبب شفافیت است، چرا که هر اتفاقی بیفتد بر ملا می شود. بنابراین ما نمی توانیم با همه دنیا قطع ارتباط کنیم و باید از بهترین روشی که همه دنیا در اداره کشور از آن بهره می برند استفاده کنیم و این حق مردم کشور ما است. این برخوردهای نمایندگان هم روی مدیران اثر داشت و هم موجب نامنی و افشاش در جامعه شد و بدتر از همه بدآموزی داشت، چرا برخورد چنین افرادی در مقام نمایندگی مجلس و گاهی حتی با لباس روحانیت که اخلاق و ادب انسانی را رعایت نکردند اثر منفی بر تنازعات در سطح جامعه خواهد داشت همانطور که پیامبر فرمودند: «مردم هستند». در یکی از سال ها به مناسبت روز مجلس که

به حضور مقام معظم رهبری رسیده بودیم ایشان فرمودند: «مجلس به منزله رهیل گذار است و دولت به منزله لکوموتور آن به عنوان قطاری که قرار است از روی این ریل رد شوند». پس این ریل باید قوی، دقیق و کارشناسی شده باشد، نه اینکه هر نمابنده هر چه به ذهنش رسید را به عنوان طرحی که کارشناسی نشده و جوانب آن سنجیده نشده به امضای چند نفر دیگر هم در آورد به سخن آورد و از طرفی لویج دولت خاک بخورد. در نتیجه از دست دادن همین فرصت های سه ساله، دو ساله و چهار ساله است که چهل سال فرصت های ارزشمند از دست رفته است. مجلس جای تعقل است و نه احساسات، قوانین است که در آن تصویب می شوند قرار است سالیان سال بر یک کشور حاکم شود.

آیا ناکافی بودن اختیارات رئیس جمهور را نیز جز دیگر علل به نتیجه نرسیدن طرح ها و برنامه های می دانید؟

در مناظره خود پیش از انتخابات در صدا و سیما با حضور نایب رئیس مجلس، یازدهم هم گفتم که هر کسی رئیس جمهور باشد، چه مانند آقای هاشمی قدرتمند، چه مانند آقای خاتمی محبوب در داخل و در صحنه های بین المللی، با مانند احمدی نژاد

از تغییر و تبدیل ترس دارند؟ بنابراین این تغییر و با ماندگاری خودتغییری و خود تبدیلی ست. اگر حکمرانان از جامعه خود عقب تر باشند دیر یا زود با جوامع شان سر شاخ خواهند شد و حکمرانانی که با ملت های شان در تقابل قرار بگیرند در صفحات خوب تاریخ قرار نمی گیرند و داده های تاریخی دارند سوال مهم و کلیدی ملت ها را نشان داد است.

همراه با تمام نهادها و مجلس و بدتر آقای روحانی همه از بسنه بودن دستشان در تلاش بیشتر گله کرده اند. ممکن نیست همه روسای جمهوری اشتباه کنند و این نشان می دهد که ایرانی اساسی تر وجود دارد، ایرادی که محدود به افراد خاص نمی شود. ما مسئولیت تمام امور اجرایی را به عهده رئیس جمهوری می گذاریم در حالی که اختیارات وی متناسب با مسئولیت نیست که باید حتما در جریان اصلاح قانون اساسی اصلاح شود. در دوره دوم آقای احمدی نژاد زمانی که مجلس و دولت برخلاف دور اول در مقابل یکدیگر قرار گرفته بودند، رهبری فرمودند که «باید به سوی اصلاح قانون اساسی حرکت کنیم». زمان آن رسیده است و حتی دیر هم نشده است. آرزوهای ما امیدواریم که رئیس این شرایط برای هر کسی که به ریاست دولت برسد جریان خواهد داشت و تنها با اصلاح ساختارها این مشکل برطرف خواهد شد.

آیا باور دارید با هماهنگی مجلس و دولت در دوره جدید از برخی تنازعات جلوگیری شود و شاهد رفع مشکلاتی در کشور باشیم که در حال حاضر با انباشت آنها مواجه هستیم؟

ما امیدواریم و شعارها هم در این باب بسیار هستند، اما در واقعیت احتمال آن ضعیف است چرا که این مشکلات یک شبه ایجاد نشده اند که یک شبه هم برطرف شوند. مشکلات در این ۴۰ سال انباشته شده اند و یک دولت نمی تواند معجزه کند. البته که ارتباط بین دولت و مجلس می تواند لافلاقی ایجاد مشکلاتی جلوگیری کند در دوره آقای روحانی میان این دو قوه شاهد بوده ایم و مانع از طرفی لویج دولت خاک بخورد. در نتیجه از دست دادن همین فرصت های سه ساله، دو ساله و چهار ساله است که چهل سال فرصت های ارزشمند از دست رفته است. مجلس جای تعقل است و نه احساسات، قوانین است که در آن تصویب می شوند قرار است سالیان سال بر یک کشور حاکم شود.

آیا باور دارید با هماهنگی مجلس و دولت در دوره جدید از برخی تنازعات جلوگیری شود و شاهد رفع مشکلاتی در کشور باشیم که در حال حاضر با انباشت آنها مواجه هستیم؟

ما امیدواریم و شعارها هم در این باب بسیار هستند، اما در واقعیت احتمال آن ضعیف است چرا که این مشکلات یک شبه ایجاد نشده اند که یک شبه هم برطرف شوند. مشکلات در این ۴۰ سال انباشته شده اند و یک دولت نمی تواند معجزه کند. البته که ارتباط بین دولت و مجلس می تواند لافلاقی ایجاد مشکلاتی جلوگیری کند در دوره آقای روحانی میان این دو قوه شاهد بوده ایم و مانع از طرفی لویج دولت خاک بخورد. در نتیجه از دست دادن همین فرصت های سه ساله، دو ساله و چهار ساله است که چهل سال فرصت های ارزشمند از دست رفته است. مجلس جای تعقل است و نه احساسات، قوانین است که در آن تصویب می شوند قرار است سالیان سال بر یک کشور حاکم شود.

همراه با تمام نهادها و مجلس و بدتر آقای روحانی همه از بسنه بودن دستشان در تلاش بیشتر گله کرده اند. ممکن نیست همه روسای جمهوری اشتباه کنند و این نشان می دهد که ایرانی اساسی تر وجود دارد، ایرادی که محدود به افراد خاص نمی شود. ما مسئولیت تمام امور اجرایی را به عهده رئیس جمهوری می گذاریم در حالی که اختیارات وی متناسب با مسئولیت نیست که باید حتما در جریان اصلاح قانون اساسی اصلاح شود. در دوره دوم آقای احمدی نژاد زمانی که مجلس و دولت برخلاف دور اول در مقابل یکدیگر قرار گرفته بودند، رهبری فرمودند که «باید به سوی اصلاح قانون اساسی حرکت کنیم». زمان آن رسیده است و حتی دیر هم نشده است. آرزوهای ما امیدواریم که رئیس این شرایط برای هر کسی که به ریاست دولت برسد جریان خواهد داشت و تنها با اصلاح ساختارها این مشکل برطرف خواهد شد.

آیا باور دارید با هماهنگی مجلس و دولت در دوره جدید از برخی تنازعات جلوگیری شود و شاهد رفع مشکلاتی در کشور باشیم که در حال حاضر با انباشت آنها مواجه هستیم؟

ما امیدواریم و شعارها هم در این باب بسیار هستند، اما در واقعیت احتمال آن ضعیف است چرا که این مشکلات یک شبه ایجاد نشده اند که یک شبه هم برطرف شوند. مشکلات در این ۴۰ سال انباشته شده اند و یک دولت نمی تواند معجزه کند. البته که ارتباط بین دولت و مجلس می تواند لافلاقی ایجاد مشکلاتی جلوگیری کند در دوره آقای روحانی میان این دو قوه شاهد بوده ایم و مانع از طرفی لویج دولت خاک بخورد. در نتیجه از دست دادن همین فرصت های سه ساله، دو ساله و چهار ساله است که چهل سال فرصت های ارزشمند از دست رفته است. مجلس جای تعقل است و نه احساسات، قوانین است که در آن تصویب می شوند قرار است سالیان سال بر یک کشور حاکم شود.

آیا باور دارید با هماهنگی مجلس و دولت در دوره جدید از برخی تنازعات جلوگیری شود و شاهد رفع مشکلاتی در کشور باشیم که در حال حاضر با انباشت آنها مواجه هستیم؟

ما امیدواریم و شعارها هم در این باب بسیار هستند، اما در واقعیت احتمال آن ضعیف است چرا که این مشکلات یک شبه ایجاد نشده اند که یک شبه هم برطرف شوند. مشکلات در این ۴۰ سال انباشته شده اند و یک دولت نمی تواند معجزه کند. البته که ارتباط بین دولت و مجلس می تواند لافلاقی ایجاد مشکلاتی جلوگیری کند در دوره آقای روحانی میان این دو قوه شاهد بوده ایم و مانع از طرفی لویج دولت خاک بخورد. در نتیجه از دست دادن همین فرصت های سه ساله، دو ساله و چهار ساله است که چهل سال فرصت های ارزشمند از دست رفته است. مجلس جای تعقل است و نه احساسات، قوانین است که در آن تصویب می شوند قرار است سالیان سال بر یک کشور حاکم شود.

فراسو

محمد جواد جمالی نویندگانی مطرح کرد:

تصمیم گیری برای برجام خارج فضای احساسی

یک نماینده مجلس دهم درباره احیای برجام در دولت رئیسی اظهار داشت: بحث احیای برجام به هیچ عنوان با تلاش های یک طرف قضیه احیا نمی شود بلکه طرفین باید حسن نیت خودشان را نشان دهند و اقدام عملی و واقعی در این راستا به کار گیرند و هر آنچه که لازم است برای احیای این توافقنامه انجام دهند. محمد جواد جمالی نویندگانی با اشاره به اینکه این تنها ما نیستیم که باید به فکر احیای برجام باشیم، گفت: شرایط امروز این گونه است که آمریکایی هایی که از برجام خارج شده اند، می خواهند به آن بازگردند اما در این راستا تنها شعار می دهند که قصد بازگشت دارند و دالما توپ در زمین ایران است در حالی که منطق حکم می کند کسی که از توافق خارج شده است، شرایط احیا را فراهم کند. وی افزود: جمهوری اسلامی به گفته سخنان مقامات اروپایی، از انس بین المللی انرژی هسته ای و آمریکایی ها تمامی تعهدات برجامی اش را انجام داده و در این تعهدات حتی به رغم اینکه در زمان آقای اوباما تحریم ها تشدید شد و بعد از اینکه ترامپ هم از برجام خارج شد یک سال و نیم تا دو سال به عهد خود باقی ماند و به وظایفی که داشت عمل کرد و بعد از آن را کاهش داد و حتی هیچ وقت هم رسماً از آن خارج نشد. جمالی نویندگانی با بیان اینکه طرفی که از برجام خارج شده اگر واقعا خواهد برگردد جمهوری اسلامی ایران نباید در قبال حقوق خودش و بسیاری از دارایی هایش کوتاه بیاید، اظهار داشت: اگر برجام را پذیرفتیم و غنی سازی خودمان را از ۲۰ درصد به ۳۶۴ درصد کنیم و برخی از تعهدات دیگر اراک، نطنز، فورد، برای این بود که از یک فضای مناسب تری در خصوص وضعیت سیاسی، اقتصادی و بین المللی استفاده کنیم. عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس دهم بیان کرد: در حالی که ما یکسری از تعهدات را پذیرفتیم، به گفته خودشان بی رحمانه ترین و همه جانبه تر فشارهای حداکثری را روی جمهوری اسلامی ایران آوردند و امروز حوق داریم از طرفی که از برجام خارج شده است ضمانت درستی بگیریم، چرا که چه تضمینی وجود دارد ما به تعهدات قبلی خودمان برگردیم و یک رئیس جمهور دیگر باید و زیر مذاکرات نزنند. وی ادامه داد: اینکه ما بعد از خروج آمریکا و ترامپ از برجام خارج نشدیم کار درستی بود، زیرا ترامپ و دوستانش و حتی اروپایی ها نتوانستند نسبت به آنچه که می خواهند در شورای امنیت رای بیاورند زیرا آنها آن موقع به دنبال این بودند که ما هم از برجام خارج شویم و ما را هم سنگ و همتراز آمریکایی ها قرار دهند و بگویند شما هم مثل آنها هستید که اینجا به نظر من حاکمیت در این زمینه یک هویشیری نشان داد و از برجام خارج نشد. جمالی نویندگانی تأکید کرد: درست است که هر کسی هر اظهارنظری دارد باید آن را بیان کند اما ما باید از فضای احساسی دوری کنیم و فضای ملی جناحی که به ضرر امنیت ملی و منافع ملی است، اجتناب کنیم و بگذاریم یک فضای فنی و تخصصی صورت بگیرد به طوری که هم منافع مان محقق شود و هم اجماع بین المللی علیه ما شکل نگیرد و پیشرفت های فنی داشته باشیم.

دریچه

سید حسین نقوی حسینی:

بنای ایران مذاکره با آمریکاست

یک فعال سیاسی اصولگرا در رابطه با انتقادات به دولت در زمینه برجام و اظهار نظر برخی نمایندگان مبنی بر دادگاهی کردن تیم مذاکره کننده و رئیس جمهور اظهار داشت: همه ما دانیم استراتژی نظام در مقابله با حل پرونده هسته ای ایران دوگانه بود نه اینکه مذاکره استراتژی را می توانست انتخاب کند نخست اینکه مذاکره استراتژی هیچ مذاکره ای را به انجام برساند و ایران مسیر خود برای هسته ای شدن را طی کند که این راه یک مقابله و تنش بین المللی برای جمهوری اسلامی ایران محسوب می شد گفت: مذاکره مربوط به دولت آقای روحانی نیست، در زمانی که دکتر جلیلی دبیر شورای عالی امنیت ملی بودند سال ها همین مذاکرات انجام می شد برای حل پرونده هسته ای و دستپاچی به یک توافق تلاش می می صورت گرفت و حتی متن توافقات انجام نشد نیز منتشر می شد، بنابراین اصل مذاکره را کسی نمی تواند زیر سوال ببرد، مذاکره تصمیم آقای روحانی با تصمیم عراقی و با آقای ظریف نبود، در نوع مذاکره هم هیچ بیعت وجود ندارد البته در محتوای مذاکرات بحث های وجود دارد، ولی در آنچه که نظام و مدیریت کلان نظام بر روی آن توافق کرده و پذیرفته و با مشروط به شرایطی تأیید کرده هیچ جابجایی و گفت و گویی نیست. وی ادامه داد: اگر موضوع مورد بحث نمایندگان آنچه که به عنوان توافق برجام اعلام شده است و نتایج مذاکرات است که اینها روند قانونی خود را طی کرده و شرط و شروط اجرایی آن مشخص است اما اگر خارج از این توافقاتی انجام شده می تواند بیان کنند. مورد پیگیری قرار دهند، البته در مذاکرات وجود ندارد که طرفین به صورت شفاهی و محرمانه چیزهای دیگری را توافق می کنند اگر چنین چیزهایی در قلم نظام است اتفاق افتاده و گزارش نشده است بله حق نظام است که همه را محاکمه کند و همه موارد را شناسایی و مشخص کند اما اگر موضوع، همین توافقات شفافی است که اعلام شده و جمهوری اسلامی هم طبق روند قانونی خودش آنها را تأیید کرده و با طبق شرایطی با اجرای آنها موافقت کرده است که اینها دیگر مورد بحث نیست. سخنگوی کمیسیون امنیت ملی مجلس دهم در رابطه با سرنوشت برجام و مذاکرات در دولت سیزدهم بیان کرد: بنای جمهوری اسلامی ایران مذاکره با آمریکا است به نوعی استراتژی مذاکره در دولت سیزدهم با دولت قبل فرقی نخواهد کرد. تصمیم جمهوری اسلامی ایران این است که پرونده هسته ای را از طریق مذاکره به سرانجام برساند، اما بحث بر روی نوع مذاکره است. اگر به بیانات رئیس جمهور منتخب توجه کرده باشید ایشان اشاره کردند که باید برجام را به سرانجام برسانیم و مذاکرات به توافق برسد، منتها ایشان معتقد هستند که یک دولت مقتدر می تواند آنها را به یک توافق درست برساند. قطعاً یکی از اولویت های دولت ادامه مذاکرات و به نتیجه رساندن آن است. فکر می کنم غربی ها خیلی مشتاق از جمهوری اسلامی ایران هستند تا به یک توافق دست یابند همچنین ایران هم بنایش ادامه مذاکرات با استحکام است و فکر می کنم می توانیم با اقتدار به یک توافق مثبت و خوبی، برسیم.